

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Johtaminen ja organisointi	Päivämäärä	8.11.2005
Tekijä(t)	Johanna Virtaniemi	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	81
Otsikko	Muotoilun johtamisen diskursiivinen rakentuminen		
Ohjaaja(t)	Anni Paalumäki		

Tiivistelmä

Muotoilun johtamista diskursiivisesti tarkastelevan tutkimuksen lähtökohtana on sosiaalisen konstruktionismin tutkimusperinteen mukainen käsitys todellisuudesta. Tällöin sosiaalisen todellisuuden ajatellaan muodostuvan kielenkäytössä annettujen merkitysten kautta. Vaikka muotoilun käyttö on yleistynyt Suomessa viime vuosikymmeninä huomattavasti, on sen saamisessa omaksutuksi osana yritysten ydintoimintaa vielä suuri haaste. Se edellyttää aiheen syvempää ymmärrystä, ja puhtaasti taloudellisesta tai teknisestä näkökulmasta tarkastelevan tutkimuksen rinnalle myös kulttuurisen ja sosiaalisen ulottuvuuden huomioon ottavaa tulkintaa.

Tutkimuksessa analysoidaan Suomessa nykyhetken muotoilun johtajien työstä rakennettuja kuvauksia heidän puhettaan tarkastelemalla. Analyysin kohteena ovat kielessä tuotettujen merkityssystemien eli tulkintarepertuaarien sisältö sekä niiden tuottamisen tavat. Tulkinta pohjautuu diskurssianalyttiseen tutkimusteoriaan, missä puheesta muodostuvien tulkintarepertuaarien ymmärretään kuvaavan ja rakentavan toimijoiden sosiaalista todellisuutta. Aineisto tutkimukseen on kerätty syksyn 2004 aikana suomalaisista muotoilua liiketoiminnassaan hyödyntävien yritysten muotoilusta vastuullisia henkilöitä haastatteleamalla. Haastattelujen litteroinnit toimivat tämän aineistolähtöisen tutkimuksen pääasiallisena lähteenä.

Muotoilun johtamisesta kerrottaessa hahmotettavissa olevat merkityssystemit jaetaan analyysissä neljään toisistaan poikkeavaan tulkintarepertuaariin. Näistä käytetään nimityksiä *kokemusrepertuaari*, *menestysrepertuaari*, *myyttirepertuaari* ja *rationalismirepertuaari*. Kukin tulkintarepertuaari muodostaa oman merkityskontekstinsa, jossa muotoilu, toimijoiden identiteetit ja näin ollen koko muotoilun johtajan työnkuva näyttäytyvät erilaisina. Nämä tuottavat omat ehtonsa myös muotoilun johtajan toiminnalle, määrittäen sille rajoituksia ja mahdollisuuksia riippuen kulloinkin hyödynnetyn repertuaarin kielellisistä resursseista.

Muotoilun johtamisen omaksuminen ja käytännöt ovat sidoksissa kulttuurisesti ajassa ja paikassa muuttuviin käsityksiin muotoilusta. Suomessa 1980-luvulla herännyt yleinen kiinnostus muotoiluasioihin sekä tätä seurannut valtiovallan antama tuki muuttavat ajan myötä aiheen diskursiivista kenttää. Tulkintarepertuaarien ja taustalla olevien käsitysten näkyväksi tekeminen lisää alan toimijoiden keskinäisen ymmärryksen mahdollisuutta ja tarjoaa välineitä keskustelun hajanaisen asetelman kokoamiseen sekä uusien näkökulmien mukaan tuomiseen.

Asiasanat	Muotoilu, muotoilun johtaminen, diskurssianalyysi, tulkintarepertuaari
Muita tietoja	